

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold. 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 1. februarja 1888.

Obseg: Kmetu pomoči! — Vzgoja divjakov iz semena. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Razne reči. — Gospodarske novice. — Andrej Einspieler. — Iz državnega zbora. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Kmetu pomoči!**

Dandanes čujemo pogoste tožbe, da kmet ne more izhajati. Več davkov ima in več družih potreb, nego jih je imel pred 50 leti. A dohodki njegovi niso ne le rastli s potrebami, nego manjšali so se. Le pomislimo, da je bila pšenica včasih po 10 gold. hekl. in čez, a danes še po 6 gold. ni več. Lepe krave je naš kmet prodajal po 100 do 140 gold. Danes dobiš uže jako lepo kravo za 60 gold. Poleg tega pa naš kmet nič bolje ne obdeluje zemlje svoje, in govedarstvo je skoraj na isti nizki stopinji, na kateri je bilo pred 100 leti. Ni torej čuda, da se godi slabo kmetu.

Zato so mu pa jeli pomagati: slavna vlada, deželni zastopi, društva in posamezniki. A dostikrat vsa podpora nič ne izda; kakor kaplja vode izgine v morji potreb. In bati se je, da se bode tako godilo še dolgo, ker ne pomagamo kmetu po dobro premišljenem načrtu. A če si ga naredimo, moramo iz njega izključiti skoraj vse velike eksperimente, vzprejeti pa vanj vse male. Pomisliti moramo, da je naš kmet proti koroškemu ali štajarskemu vendar le pritlikavec, ki se leto za letom trudi v potu svojega obraza, a si komaj ohrani življenje. Naš kmet more na pr. s stroji le malo delati, a še za te male stroje nima denarja. Če mu hočemo torej v resnici pomagati, moramo paziti, da mu ta pomoč ne bo predraga, in pa da jo bode kmalu občutil. Same dobre besede malo izdajo. Podprte morajo biti s praktičnimi vzgledi, ker je kmet toliko nezaupen proti vsemu novemu, da bode verjel le dejanskim dokazom. — A dostikrat bode pa še proti tem imel dokaj vsaj navidezno utemeljenih premislekov.

Med temi, ki morejo kmetu izdatno pomagati, gotovo je ljudska šola. Žalibog, da še danes tega ne uvažajo odločujoči faktorji! Še danes prezirajo ljudje

resnico, da sta duhovnik in učitelj najgotovejša pospešitelja duševnega in telesnega razvoja narodovega. Le pomisliti treba malo, koliko da ta dva lahko dosežeta z živo svojo besedo in z dobrim vzgledom! Treba jima le podloge, veliko moralne in nekaj materialne podpore, in svet se bode čudil lepim vspehom njihnega delovanja.

Toda, če hočemo kaj doseči, moramo delo deliti. Za splošno oboljšavanje kmetijstva naj bi skrbele podružnice c. kr. kmetijske družbe itd., posebno pa še veliki posestniki, katerih čaka tu še jako obilno obče koristnega dela. A ljudska šola naj bi pa bila središče vsega umnega sadjarstva v občini. Predaleč bi zašel, če bi hotel dokazovati korist sadjarstva. Ne bom razpravljaj, kako bodo še naši potomci vozili sadje v tovarne, ki ga bodo prirejale za različno rabo. Pravim le toliko, da bi umno sadjarstvo lahko vsakemu kmetu zaleglo za najmanj $\frac{1}{3}$ stroškov.

In to ni mala reč! Da bode pa šola mogla biti središče umnega sadjarstva v občini, mora imeti vrt in drevesnico. Oboje je neizmerne važnosti ne le v gospodarskem, nego tudi še v pedagoškem oziru. Ta sta jej desna in leva roka. Brez teh bi torej ne smela nobena biti. In šolske oblasti naj bi nikdar ne dovolile zidati šole na takem mestu, kjer ne bi mogla imeti vsaj 4 are velicega vrta. Šolski vrt ima namen, učencem in odraslim ljudem kazati umno oskrbovanje zelenjadi, pritlikavcev in cvetic. Drevesnica pa mora oskrbovati lepa visoka debela primernih sort, nekaj namiznega, a največ pa gospodarskega sadja za mošt in sušilo vsej občini. Težka je ta naloga, a krasna; rešitev pa ni težavna. Le nekoliko resne volje in blazega potrpljenja je treba, in tista vsotica denarja se nam ne sme smiliti. Saj se bode sijajno obrestovala. In pa saj velja: kmetu pomoči!

Janko Žirovnik.

